

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

právě otevíráte 33. vydání Statistické ročenky od vzniku samostatné České republiky. Novodobá vydání navazují na již dříve vydávané svazky z dob Československa a tvoří ucelenou řadu publikací naplněných statistickými informacemi odrážejícími život obyvatel žijících v průběhu času na našem území.

Nejnovější vydání ročenky ukazuje prostřednictvím tabulek dění zejména v roce 2024. Jaký byl tedy z pohledu statistiky tento rok? Podívejme se nejprve na data o obyvatelstvu. Na konci roku 2024 dosáhl počet obyvatel Česka téměř 10,910 milionu a oproti roku předchozímu vzrostl zhruba o devět tisíc osob. Jednalo se tak o druhý nejnižší přírůstek za posledních deset let. Zahraniční stěhování (36,8 tis.) převážilo úbytek přirozenou měnou (-27,9 tis.). Třetí nejvyšší počet přistěhovalých osob v poválečné historii (121,8 tis.) doprovázel naopak abnormálně vysoký počet vystěhovalých (85 tis.), a to převážně v důsledku ukončení platnosti pobytu osobám, které si nepožádaly o prodloužení dočasné ochrany. V roce 2024 se u nás narodilo dosud historicky nejméně živě narozených dětí (84,3 tis.). Úhrnná plodnost 1,37 dítěte na jednu ženu byla pak nejnižší za posledních 18 let. Česko také zaznamenalo druhým rokem v řadě pokles počtu sňatků i sňatečnosti. Manželství uzavřelo 44,5 tisíce párů snoubenců, meziročně o 8 % méně. Pozitivní zprávou jistě je, že naděje dožití při narození se zvýšila, kdy u mužů poprvé překročila hranici 77 let (77,2 roku) a u žen hranici 83 let (83,1 roku).

A jak se dařilo české ekonomice? Výkon české ekonomiky se v roce 2024 mírně zvýšil, když HDP za celý rok vzrostl o 1 %. Meziroční růst HDP v průběhu roku sílil a ve 4. čtvrtletí domácí ekonomika meziročně vzrostla o 1,8 % a mezičtvrtletně o 0,7 %. Přírůstek spotřebitelských cen dosáhl 2,4 %, což bylo nejméně od roku 2018. Výdělky domácností reálně rostly a v průběhu roku tak postupně sílil růst domácí spotřeby. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v roce 2024 vzrostla nominálně o 7,1 % a reálně o 4,6 %. Přestože šlo o jedno z nejvýraznějších navýšení kupní síly mezd za poslední dvě dekády, výše průměrných hrubých reálných výdělků stále nedosáhla úrovně z roku 2019. Limity optimismu domácností i podniků se projeví poklesem investic a na proexportně orientované obory průmyslu dopadala oslabující zahraniční poptávka. Na druhé straně se dařilo službám.

Výše uvedené údaje nejsou zdaleka jedinými, které Český statistický úřad veřejnosti nabízí. Naopak jsou spíše výběrem toho skutečně nejpodstatnějšího, co na stránkách Statistické ročenky můžete nalézt. Za rok 2024 přitom ČSÚ zařadil i některé nové tabulky. Například můžete sledovat výkony silniční i železniční dopravy, dozvíte se, jak je to s informačními technologiemi na základních školách, jaké jsou platy lékařů či kolik u nás žije osob se zdravotním postižením a jakou pomoc využívají. Významným doplněním tohoto vydání ročenky je také rozšíření kapitoly věnované kultuře mimo jiné o data o návštěvnosti kulturních objektů, výdajích domácností na kulturu či programové struktuře rozhlasového a televizního vysílání.

Moderní oficiální statistika samozřejmě nespolehá pouze na ročenky. Využívá řadu inovativních nástrojů, sleduje moderní trendy a snaží se je implementovat tak, aby statistika byla co nejsrozumitelnější a nejdostupnější co nejširšímu okruhu uživatelů. ČSÚ nabízí čím dál více údajů ve formátu otevřených dat, používáme on-line databáze a aplikace i geoportál. Naleznete nás na sociálních sítích, vydáváme popularizační i impaktované časopisy. I přesto význam Statistické ročenky trvá, neboť na jednom místě přináší ve zhuštěné podobě všechny podstatné a důvěryhodné informace pro všechny, kteří je pro svoji činnost a rozhodování potřebují. Chci proto poděkovat všem, kteří se na tvorbě tohoto díla podíleli a podílejí. Zaměstnancům Českého statistického úřadu, partnerským organizacím a našim respondentům, bez jejichž zapojení by bylo sestavování statistik téměř nemožné.

Marek Rojíček
předseda Českého statistického úřadu